

צייד לווייתנים

כתבה: מירב לביא
מנחה: ד"ר רוזנבוים מירי
תשס"א - 2001

מיהו הלווייתן?

לווייתן- כל אחד מהיונקים הימיים השייך לסדרת הלווייתנאים. בע"ח זה מיוחד בקרב היונקים על פני כדה"א בשל העברת חייו במים-מלידה ועד המוות. לסדרה זו משתייכים כ-78 מינים שונים של לווייתנים ביניהם דולפינים מסוגים שונים. למרות הפופולריות של בע"ח זה, מעטים מצליחים להבחין בין הסוגים השונים.

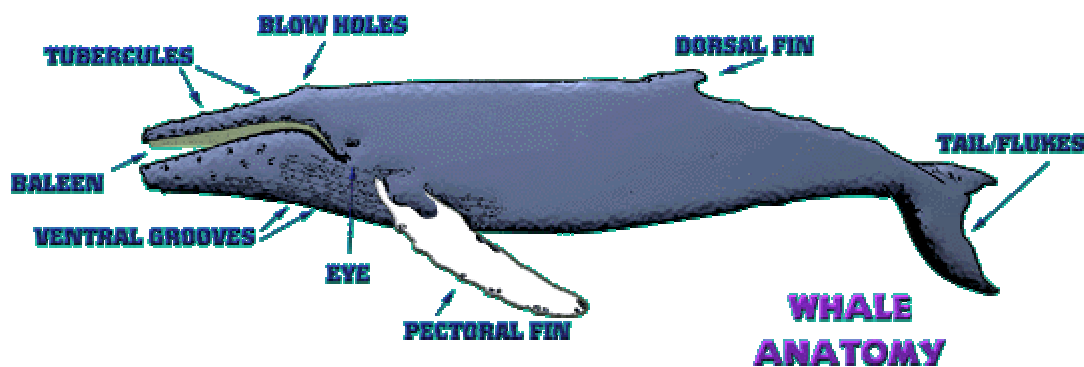
מוצאם של הלווייתנים, מגלות עדויות, ביונק יבשתי –פרימיטיבי מפריס פרסה. המדענים מעריכים, שהלווייתנים הופיעו בכדור הארץ לפני כ-60 מליון שנים. כל מין לווייתנאי מותאם לחיים בנישה אקולוגית מסוימת, המאפשרת לו לצוד, להישמר מטורפים, לנשום אוויר ולעצור נשימה. במשך מליוני שנות אבולוציה הותאם המבנה הפיסיולוגי של הלווייתנים לחיים במים, כך שהם שומרים את טמפרטורת הגוף שלהם גבוהה מזו של המים שבהם הם חיים. הם גם יולדים ומניקים את הוולדות שלהם במים.

לווייתן וולד בן-יומו

רוב הלווייתנים הקטנים וכל הדולפינים שייכים לסדרה של בעליי השיניים "Odontoceti" גודלם כ-4-5 מטר. לווייתנים מסדרה זו ניזונים מדגים ומחסרי חוליות כמו דיונון וסרטן. סוג אחר, בעל צריכת מזון

מורכבת יותר, ניזון גם מעופות מים ויונקים ימיים. תת סדרה נוספת של לווייתנים הינה לווייתני ה"מזיפות" - Mysticeti. בקבוצה זו יש 10 מינים שונים, הניזונים באופן מעט שונה. לווייתנים אלה, שאין להם שיניים, גומעים כמויות גדולות של מים גדושים במזון ואז דוחקים את המים החוצה בעזרת לשונם דרך מסננת של לוחות סיביים- המזיפות- התלויה מן החיך כלפי מטה. התהליך כולו נקרא אכילה בסינון, ולכן נוצר אצל רבים הרושם, שהם שוחים להם באוקיינוסים בפיות פעורים ומסננים פלנקטון. בפועל יונקים אלה עוברים מרחקים עצומים עד שהם מגיעים למקומות, שתנאיהם מספקים את הריכוז המתאים של המזון. בעבר זכו הלווייתנים השונים לכבוד, שירים וספורים נכתבו עליהם (יונה והלווייתן, מובי דיק), ציורים ומקדשים נבנו לזכרם של אלה שנהרגו בטעות מרשתות הדייגים...

הגדרת הבעיה הסביבתית

אוכלוסיית הלווייתנים בעולם מצטמצמת עקב סיבות שונות:

1. ניצול הלווייתן כערך כלכלי - בעולם המערבי ראו בהם בעיקר פוטנציאל כלכלי, ניצולו הפך לקל יותר בעקבות המצאת ספינת הקיטור והנשק החם. הסכמי הגנה אמנם נחתמו, אך המדינות העוסקות בדייג מצאו דרכים להתעלם מהם. בשנת 1961 רשמה תעשיית הדייג שיא, כש-66 אלף לווייתנים ניצודו. אח"כ חלה ירידה במספר הניצודים והסיבה לכך היתה, שפשוט לא נשאר את מי להרוג. למרות הסכמים שנחתמו ולמרות פיקוח על הדייג, חלק ממיני הלווייתנים נמצא על סף הכחדה. אחוז גדול מאוכלוסיית הלווייתנים נחשבים נדירים כאשר בו בזמן הם מהווים פוטנציאל מסחרי בעל ערך גבוה. סכנת ההכחדה מאיימת על מגוון מינים, בעבודה זו אתייחס לכלל המינים תוך מתן דוגמאות פרטניות.
2. דייג וצייד בלתי מבוקר, כפי שיפורט בהמשך.
3. זיהום מקומות החיות של הלווייתנים - אחד ממיני הלווייתנים, לווייתני הבלוגה של נהר סנט לורנס בקנדה, החל להיכחד בשנים האחרונות. למרות שהפסיקו לצוד אותם, לא השאירו להם מקום לחיות והמקום שהתירו להם כ"כ מזוהם בחומרי הדברה וכימיקלים אחרים, עד שהגופות של הלווייתנים המתים מטופלות תחת ההגדרה "פסולת רעילה". גם במקומות אחרים נפלטות לחוף גופותיהם של דולפינים ושל לווייתנים ספוגות חומרים כימיים, ולמרות שהצייד באיזורים מסוימים כמעט נעצר, לא ברור כיצד ישפיע הזיהום על הדורות הבאים.

4. סיבה נוספת לפגיעה בלווייתנים היא הרעש של מגדלי הקידוח הימיים ופעולות תעשייתיות אחרות. כל אלה משבשים את מנגנוני הניווט של הלווייתנים.
5. הפגיעה באוזון משפיעה על הלווייתנים. התחממות המים כתוצאה מחימום כדור הארץ, גורמת לדילול הפלנקטון שמהווה את מקור המזון העיקרי של הלווייתן.
6. סוג נוסף של מזון לווייתני המזיפות הינו הקריל, מין קטן של חסרי חוליות. מין זה נחשב בארצות אירופה ובארצות המזרח הרחוק למעדן. דייג של קריל מדלל את אוכלוסייתם וגורם ללווייתנים להשקיע אנרגיות בחיפוש אחריו. אנרגיות אלו יכולות היו להיות מושקעות בהעמדת צאצאים.

בעבודה זו אתמקד בהשפעת הדייג על אוכלוסיית הלווייתנים.

גופים מעורבים

גופים התומכים בצייד והרג לווייתנים

❖ דייגים וציידים בעיקר מנורבגיה ויפן

מדינות אלו צדות לשם מסחר במשך מאות שנים ועד היום ומתעלמות מהסכמים ואמנות הנחתמים להגנה על הלווייתנים. מאז ההחלטה להפסיק את הרג הלווייתנים באופן מוחלט(!!!), שקיבל האו"ם ב-1985, צדו היפנים יותר מ-2,400 פרטים מהמין "גוץ", לצורך מה שהם הגדירו "מטרות מדעיות". נורבגיה צדה באותו תירוץ 287 לווייתנים, ומסיבות מסחריות עוד כ-1,100.

כיצד צדים אותם?

השיטה הנפוצה- **צלצל**: חנית המחוברת לספינה עם חבל, הנורית על הלווייתן באמצעות תותח מיוחד וננעצת בגופו מבלי לאפשר לו להתחמק. בעזרת החבל מושכים את הלווייתן צמוד לגוף הספינה, ושם דוקרים אותו למוות בעזרת חניתות. במצב זה עשוי הלווייתן לגסוס במשך מספר שעות. שיטה זו הולכת ומתייעלת עם הזמן.

דייג/ צייד לווייתנים מביא להכחדת המינים השונים

המספרים לא גדולים, אך כדאי להתייחס לנתונים של האוכלוסייה שנותרה. בחצי הכדור הדרומי מעריכים מדענים, הייתה פעם אוכלוסייה של 250,000 פרטים מהמין לווייתן ענק (כחול), היונק הגדול ביותר על כדה"א. רק 500 מהם נותרו בחיים. בחצי הצפוני המצב טוב יותר: 4500 לווייתנים כחולים שוחים עדיין באוקיינוסים.

למרות האיסור שהוטל בשנת 1986, ולמרות דעת הקהל העולמית, ממשיכות המדינות **יפן ונורבגיה** לצוד בכמויות מסחריות. נורבגיה צדה מחוץ לחופיה בשנת 1998 כ-624 לווייתנים, כאשר גם יפן דורשת מה IWC לאפשר לה לעשות כן. כשלא נענתה בחיוב, החלה יפן לצוד לווייתנים באמצעות ספינות המסוגלות לצוד במרחק גדול מהחוף, באמתלה, שהצייד הוא למטרות מדעיות. חמושה בתירוץ זה הרגה יפן כ-389 לווייתנים באוקיינוס הדרומי. יפן מתנגדת לשמורות חדשות ודורשת לבטל את "שמורת האוקיינוס הדרומי".

❖ WCW- WORLD CANCEL OF WHALERS

ארגון שהוקם ב-1997 כדי לייצג את עמדת הדייגים כלפי IWC ודעת העולם העולמית. בזמן זה דורש הארגון מכסות דייג ל-20 המדינות החברות בו, בינהן יפן ונורבגיה.

ארגונים ועמותות להגנת הלווייתנים

❖ IWC-INTERNATIONAL WHALE COMMISSION

הועדה הבינלאומית לצייד לווייתנים הנה ארגון האחראי על הבטחת מצבם של אוכלוסיית הלווייתנים. ארגון זה מפקח על הדיג משנת 1946 ברשות האו"ם ומורכב ממדינות שונות כאשר חלקן דגות לשם המסחר, וחלקן אינן דגות וחפצות בשלום ושימור הלווייתנים על כל מיניהם.

בעקבות דילול אוכלוסיית הלווייתנים, שנבעה בעיקר מצייד, נולד הרעיון של הקמת שמורות לווייתנים. בשנת 1979 פנו מספר מדינות לאו"ם בבקשה לנהל פיקוח כלשהו על המסחר בלווייתנים, ו-IWC הסכימה להקים את "שמורת האוקיינוס ההודי", באזורי ההתרבות וגידול הוולדות. בשנת 1986 התכנסה הועדה וקבעה הסכם בינלאומי בנוגע לצייד מסחרי. מאוחר יותר, בשנת 1994 הקימה ה IWC את "שמורת האוקיינוס הדרומי", שכללה את המים סביב אנטרטיקה והגנה על שלושה-רבעים מאוכלוסיית לווייתני העולם בשטחי המרעה שלהם. בשנת 1998 התכנסה שוב הועדה והעלתה תוכנית לשתי שמורות נוספות, "שמורת הפסיפיק הדרומי", שהוצעה ע"י אוסטרליה וניו זילנד, ו"שמורת דרום האוקיינוס האטלנטי"

שהוצעה ע"י ברזיל. אם תוכניות אלו יאושרו, השמורות החדשות יתחילו היכן ששמורת האוקיינוס האטלנטי מסתיימת.

חשוב לציין, שהמטרה המוצהרת של ה IWC אינה לשמר את הלווייתנים, אלא לנהל את אוכלוסייתם על מנת לאפשר את קיום התעשייה הקשורה ללווייתנים. לפיכך IWC אסרה צייד של מספר מינים ויצרה מכסות למינים האחרים. אחת המכסות כוללת את האזור שתחילתו במים הקפואים של אנטרטיקה, וסופו במים החמים של קו המשווה. רוב הלווייתנים הגדולים נודדים במהלך חייהם. הם ניזונים מהמים העשירים של אנטרטיקה ומשם נודדים אל האזורים הטרופים לשם גידול צאציהם, אח"כ הם עושים את הדרך הארוכה חזרה לשטחי המרעה שלהם. מאחר ולווייתנים לעיתים רחוקות חוצים את קו המשווה, השגת שמורה זו משמעותה, שלווייתנים של החצי הדרומי של כדור הארץ יוכלו להיות את כל חייהם באזורים מוגני צייד. אתרים ללימוד על מסלולי הנדידה: www.ozemail.com.au/~russo/whales www.whales.magna.com/discover/gray

מסלול נדידתו של לווייתן "hampback" בצפון האוקיינוס השקט.

❖ GREENPEACE- INTERNATIONAL

ארגון בינלאומי המטפל בכל הנושאים הקשורים לאיכות הסביבה. סניפים של GREENPEACE פזורים כמעט בכל רחבי העולם. אחד הנושאים הוא, כמובן, שמירה והגנה על לווייתנים. באתר שלהם ניתן למצוא מאמרים רלוונטים, מחקרים, תמונות, קישורים וכדומה. אם נתקלת בסוגיה סביבתית כלשהי, סביר להניח, שתתקל באנשי GREENPEACE שיסייעו, יארגנו ויביאו את הסוגיה למודעות הציבור. הם יגיעו פיסית למקום, יעוררו את אמצעי התקשורת ויעשו הכל כדי להביא את האזרח הפשוט למצב של מעורבות ותמיכה.

❖ GWF-GREAT WHALE FOUNDATION

ארגון להגנת לווייתנים היושב במליבו, קליפורניה- ארגון זה פעל לאחרונה, כאשר לשכת המסחר של ממשלת ארה"ב השיגה מכסות של ה-IWC לצייד לווייתנים אפורים עבור בניי שבט ה"מאקא" שבמדינת וושינגטון. מכסות אלו אפשרו צייד של 20 לווייתנים אפורים ב-5 שנים לצורכי מסחר. (במסגרת הסכם החלפה עם הרוסים הוחלפו 620 מכסות ללווייתני חץ ב-20 מכסות ללווייתנים אפורים). ארגונים שומרי סביבה ביניהם GWF הגישו לבית המשפט בקשה לאיסור הצייד, בטענה שתוך כדאי הצייד "המאושר" פוגעים הדייגים בלווייתנים נוספים. בינתיים, חל באזור האוקיינוס השקט ומיצרי חואן דה פוקה צו מניעה האוסר על הצייד עד לדיון בבית המשפט.

❖ PAWS- THE PROGRESSIVE ANIMAL WELFARE SOCIETY

אגודה אמריקאית היושבת בווינגטון, ארה"ב, פועלת בכל תחומי הגנה על בעלי חיים- חיות בית וחיות בר. זו אגודה שאינה למטרות רווח ותלויה בתרומות הציבור. בין בעלי החיים הנזקקים לטיפול, מטפלת אגודה זו גם בלווייתנים מוחפים. היא פעילה בתחום של הגנה על הלווייתנים במימי האוקיינוסים (גם בשל קרבתה לבני שבט ה"מאקא") ובעד שמורם.

❖ CCS- CENTER FOR COASTAL STUDIES

גוף המוסמך היחידי בחוף המזרחי של ארה"ב לעסוק בחילוף לווייתנים. מאז 1984 חילץ ה-CCS יותר מחמישים לווייתנים במצוקה. השיטה העיקרית בה משתמשים לחילוף חיות שהסתכנו ברשתות דייגים או ציוד ימי אחר היא בעזרת מצופים, שמוצמדים לגוף החיה ובכך מונעים מהחיה לשקוע וכו בזמן מעיפים אותה וגורמים לה לשקוט. כאשר הלווייתן שקט ורגוע ניתן להתקרב אליו ולשחררו לחופשי. לעיתים, כאשר אין אפשרות לחלץ את החיה מיידית, מוצמד לה משדר כדי לעקוב אחריה ולעזור לה כשיתאפשר.

❖ HWP-HAWAII WILDLIFE FOUNDATION

ארגון שלא למטרות רווח, המעוניין בהקמת שמורה בחופי הוואי, שתגן על הלווייתנים מסוג גבנון. במקביל עוסק הארגון במחקר וחינוך לשמירה על הטבע. הארגון מפעיל מרכז לימוד בהוואי, שמטרתו לאפשר לאדם הכרות טובה יותר ובלתי אמצעית עם החיות הימיות כלל, והלווייתנים בפרט.

❖ GWS- GLOBAL WHALE SANCTUARY

ארגון/ גוף חינוכי אוסטרלי, שנותן הצעות להעברת תכנים הקשורים ללווייתנים מרגע הוולדם ועד הצורך שלהם בבני אדם למטרות של שימור והגנה עליהם. הארגון נותן רעיונות לשעורים ופעילויות שניתן לקיים עם ילדים על מנת לעורר בהם מודעות, אכפתיות ורצון לשנות את גורל הלווייתנים על פני כדור הארץ. האתר שלהם משלב מאמרים להרחבת הידע ברמת המבוגר.

❖ AFA-AUSTRALIANS FOR ANIMALS

אגודה אוסטרלית הפועלת בהתנדבות למען בעליי חיים. החל מאמצע שנות ה-90 היתה תומכת מרכזית בשימור וחקר לווייתנים מול חופי אוסטרליה ועדיין פעילה במאבק נגד ציד לווייתנים באוקיינוסים השונים ובאזור חופיה בפרט.

❖ ICB- INSTITVTO DE CONSEAVACION DE BALLE

ארגון לשמירה על לווייתנים היושב בארגנטינה (באנגלית- WHALE CONSERVATION INSTITUTE) התמקדותו בשני מוקדים: 1 קמפיין חינוכי- מיהו הלוויתן? מדוע אסור לצוד אותו? מהי סכנת ההכחדה? 2 מחקר- כיצד משפיע האדם על הלוויתן? ארגון זה אחראי על אחד הפרויקטים הארוכים ביותר שנעשו על לווייתן מסוג Franca australi. מדובר על פרויקט, שהחל בשנת 1970, העוקב אחרי 1300 לווייתנים מסוג זה, שכל שנה שבים לאותו אזור- מחקר שהוא חצי האי וולדס. בתקופת הגעת הלווייתנים הם עורכים הסברה לתושבים שלא יזהמו את אזור זה, ולמפעלים, שלא ישפכו את פסולת הכימיקלים שלהם.

❖ מחמל"י- מרכז מחקר, מידע וסיוע ליונקים ימיים בישראל

מרכז זה, הממוקם בחוף מכמורת של הים התיכון, חוקר את אוכלוסיית היונקים הימיים בחופי ישראל ביניהם הלווייתנים. המחקר המתמשך של מחמל"י יכול לאשר כי רק 6 מיני לווייתני שיניים חיים דרך קבע במימי ישראל ופוקדים את חופי הארץ. המינים המופיעים באזורינו הם: דולפינן ים תיכוני, סטנלה מפוספסת, דולפינן מובהק, סטנו תלום שן, גרמפוס אפור וזיפיוס חלול חרטום. פרטים מ-2 מינים נוספים נמצאו מוחפים (החפה- עלייה לחוף של לווייתן חי פצוע או מת). הסיבה למיעוט מינים באזורנו, היא כנראה, שאינם יכולים למצוא מזון מספק. במשך השנה מתקבלים במחמל"י עד עשרה דיווחים בממוצע על לוו חופי ישראל, אך עוד היום לא התקבל אף דיווח אשר כלל תיעוד מפורט שאפשר לזהות באמצעותו בוודאות את מין הלוו הנצפה. אשתקד נצפו ודווחו רק כחמש פעמים לוו בחופי ישראל.

פתרונות אפשריים ומוצעים לבעיה

אחד הפתרונות העיקריים להגנה ושימור על לווייתנים הוא שמורות הלווייתנים. אם כל מדינה תשתמש במכסות השייכות לה או תתחלף עם מדינות אחרות בצורה חוקית, מבלי ליצור חריגות, תתאפשר האטה, ואולי אף הפסקה משמעותית של הכחדת לווייתנים. הלווייתנים יוכלו לשחות במעמקי האוקיינוסים והימים האחרים, בידיעה שמישהו מגן עליהם ורוצה בקיומם. הם יוכלו להמשיך להתקיים, להוליד ולעניין את בני האדם באמצעות ייחודיהם, יופיים, כישוריהם והאינטליגנציה שלהם.

השמורות הגיוניות מבחינה כלכלית (ביפן- צייד לווייתנים מכניס בשנה 36 מליון דולר, בנורבגיה- כמעט 5 מליון. הרווח העולמי ממכירת בשר לווייתנים הוא כ-41 מליון דולר בשנה), הן עוזרות לשמור על הלווייתנים וגם מעודדות מחקר על סביבת חייהם.

דרך נוספת, הגונה יותר, להשתכר ולשמר היא באמצעות **צפייה בלווייתנים**.

צפייה בלווייתנים הינה ענף תיירותי עם הכנסה של למעלה מ-500 מליון \$ בשנה מסביב לעולם והיא הולכת וגדלה. בנוסף לקידום מחקר ושימור, השמורות עשויות לעודד צפייה בלווייתנים, כמו גם את התעשייה שעתידה להתפתח סביב זה (סרטים, צעצועים, חולצות וכו'). מספר הולך וגדל של אנשים אשר ראו לווייתנים בטבע תומכים בהקמת מקלט עולמי ומעוניינים לראות את הלווייתנים מוגנים ולא ניצודים. ארה"ב ונורבגיה כבר מאפשרות שייט מאורגן אל המעמקים לשם צפייה.

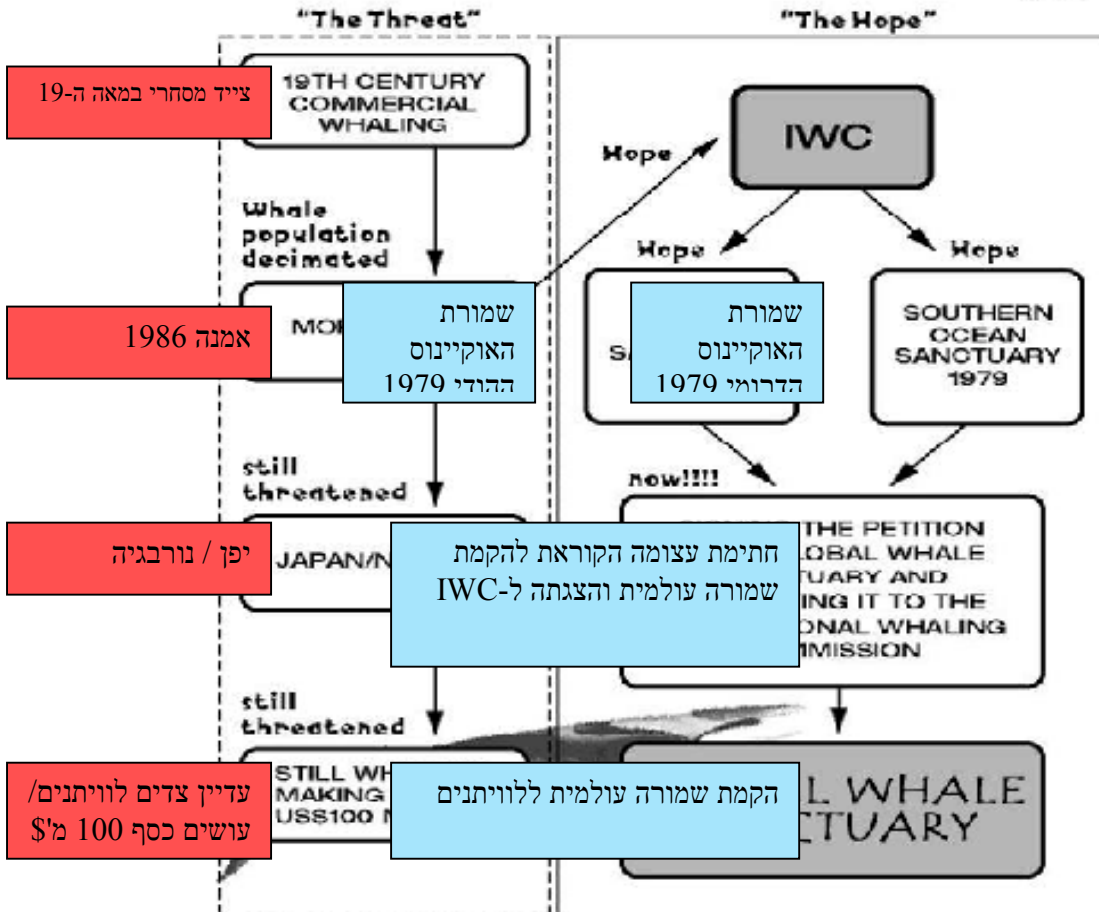

קצת אופטימיות- המאמצים עד כה להצלת הלווייתנים נחלו גם הצלחות. הלווייתן האפור בחלק הצפוני של האוקיינוס השקט מגלה התאוששות וגם הראשונים. כך גם הסנפירים, שאוכלוסייתם פחתה בעבר מ-150 אלף ל-20 אלף, מראה התאוששות. הסיכויים של הלווייתן הענק והלווייתן הצפוני טובים פחות. רק 1000 נשארו מלווייתני הענק האלה, הנפגעים בעיקר מרשתות הדייגים ומספינות דייג. הלווייתן המצוי, שמספר פרטיו כיום פחות מ-100,000, ממשיך לסבול מזיהום האוקיינוס.

פתרון נוסף, המתאים בעיקר ללווייתנים הקטנים והדולפינים הוא **גידול בחוות מלאכותיות**. באזורים שונים בעולם, כמו גם בריף הדולפינים שבאילת, מגדלים ומטפלים במינים מסוימים ובאופן זה מונעים הכחדתם. פתרון זה אינו מספק משום שהלווייתנים אינם חיים בטבע, אלא בשבי, ולכן גם התרבותם כמעט אפסית.

לסיכום, הפתרון האידיאלי הוא הקמת שמורות. ככל שיוקמו יותר שמורות ברחבי העולם, כן יירבו סיכוייהם של הלווייתנים לשרוד, להתרבות ולהביא להתאוששות המין. אם היה זה אפשרי, היו הופכים את מקורות המים על כדה"א לשמורה אחת גדולה. **תרשים**

Whales Threatened v's Hope For Whales

ההיבט הציבורי של הבעיה

צייד לווייתנים הינה תופעה כלל עולמית. בשל הבעייתיות לקבוע גבולות וריבונות במימי האוקיינוסים ובשל העובדה, שהלווייתנים נודדים במהלך חייהם ועשויים לחלוף בחופיהם של עשרות מדינות, הוחלט להקים גוף בינלאומי, שיהיה מוכר ע"י כל המדינות העוסקות בדייג וייתן מענה על בעיות שעולות בנושא. ה IWC הוקם ב- 1946 ותפקידו המקורי היה לאפשר דייג שיווינוני בין המדינות על ידי חלוקת מכסות. עקב צייד לא מבוקר והתמעטות הלווייתנים הוחלט ב- 1979 להקים שמורות לווייתנים בהן חל איסור דייג. בתוך המדינות השונות החלו מאבקים פנימיים לגביי העמדה שתוצג ע"י נציג המדינה כלפי ה IWC. בזמן החלו להתארגן אגודות ירוקות, שהתנגדו לצייד באופו מוחלט. אגודות אלו נאלצו לעמוד מול איגודי

הדייגים בעליי מסורת רבת שנים, שהיו בדרך כלל גם בעלי השפעה פוליטית (בדומה ללובי החקלאי בישראל).

במערכת הבחירות לנשיאות ארה"ב, לדוגמא, אחד הנושאים המרכזים במדינת וושינגטון היה סביב בקשתם של בניי שבט ה"מאקא" לאפשר להם לצוד לווייתנים אפורים. בניי שבט ה"מאקא" קיבלו את סיוע הממשל בהשגת מכסות דייג, "והירוקים" הזכירו זאת לאל-גור בהפגנות סוערות, בהסתת הציבור, בכתיבת מכתבים לעיתונות, פרסומים באינטרנט וכל זאת, במהלך קמפיין הבחירות. התקשורת- משקפת בדרך כלל את דעת הקהל. ברב המדינות מלבד יפן, נורבגיה ורוסיה, השקפתה הנחרצת היא נגד ציד לווייתנים. (ביפן, לדוגמא מקבלים הילדים בשר לווייתנים בבית הספר על מנת לעודד את צריכת המוצר ולהפכו לאהוד בקרב מי שעתיד להמשיך את דור הדייגים הבא. כמו כן, מאמינים היפנים, שהפסקת הצייד, משמעותה כניעה לתכתיבי המערב.) מאז הסרט "להציל את ווילי" עלתה עד מאד מודעות הציבור לבעיית ציד הלווייתנים והכחדתם, סרט זה גרף מזומנים...ועורר גל של אוהדים לתרום כסף ולהתנדב למען המטרה- FREEDOM

freedom

תקציר העבודה

סכנת הכחדתם של הלווייתנים הינה בעייה מורכבת. לא זאת בלבד שיצורים אלה נאלצים להתמודד עם זיהום האוקיינוסים, החור באוזון, המחמם את המים ופוגע במזונם ומגדליי הקידוח, המשבשים את ניווטם, מוסיפה האנושות ופוגעת בהם ע"י צייד בלתי מבוקר. משפחת הלווייתנים מונה כ- 78 מינים ומקורה, ככל הנראה, באב קדום פרימיטיבי החי לפני כ-60 מליון שנה. למרות העניין הרב שבעל חיים זה מספק, מסתבר, שהאדם יודע מעט מאד פרטים על חייו של הלווייתן. ארגון ה- IWC שמטרתו המקורית היתה לפקח על הדייג לא הצליח להפסיק את דילול אוכלוסיית הלווייתנים והכחדת חלק מהם בשל "תירוצים" שונים בהם השתמשו חלק מהמדינות החברות בו. עבודה זו מציגה את בעיית הלווייתנים, את הגופים

המעורבים בסוגייה, ההיבט הציבורי וכמה מבין הפתרונות האפשריים, שמי ייתן ויעזרו לשמר את הלווייתנים.

דעה אישית

אפתח ואומר, שלפני עבודה זו לא הייתי מודעת לחומרתה של סוגייה זו. בעקבות הנתונים שקראתי, אני חושבת, שבראש ובראשונה יש להחרים מדינות שמפרות את האמנה של IWC מבחינה כלכלית וברמה עולמית. יש להטיל קנסות וסנקציות על כל הדייגים והמפעלים הפועלים באופן לא-חוקי. אם עתיד הלווייתנים היה תלוי בי, הייתי אוסרת צייד לווייתנים מכל סוג לכל מטרה. היות ומקצוע הדייג משמש אוכלוסיות מסוימות כמקור מחייה, יש לפצות את כל אלה במענקים חד פעמיים ובהסבה והכשרתם של העוסקים בענף זה. הסבה אפשרית תתכן בתחום ענף התיירות, כאשר ספינות דייג ייהפכו לספינות שייט בעקבות לווייתנים, מפעלי עיבוד הבשר ייהפכו למוזיאונים או מאיזך ישמשו מפעלי עיבוד למוצרי דגה אחרים. כמי שצפתה במהלך העבודה בתמונות, פרשה נתונים מספריים ולמדה קצת מקרוב על יצורים נפלאים אלה, אני חשה צורך עז לזעזע את קוראי ולעורר בכם מודעות, עניין ואכפתיות, למען נוכל לעזור ללווייתנים להתקיים גם בהמשך החיים על כדור הארץ ולא נהיה אלה שיביאו להכחדתו של בעל חיים כל כך מרתק ונהדר.

ביבליוגרפיה

מאמרים בכתבי עת בעברית:

מסע אחר "תמונת מצב" כרך 50, עמודים 114-116, שנת 1995

נשיונל גאוגרפיק "לווייתנים במצולות הים" כרך 3, עמודים 82-93, שנת 1998

נשיונל גאוגרפיק "שירת הים של הלווייתן סנפיר" כרך 14, עמודים 116-135, שנת 1999

אתרים באינטרנט:

www.biganimals.com/ אתר של תמונות של יונקים ימיים שצולמו ע"י עמוס נחום.

<http://dkd.net/whales/index.html> מידע, קולות ותמונות של התנהגות לווייתנים.

www.greenpeace.org אתר גרינפיס העולמי, "הירוקים", ארגון א-פוליטי המטפל בעיות שונות הקשורות לאקולוגיה ואיכות הסביבה, האתר מלווה בתמונות ותאור מעשיהם של חבריי האגודה ברחבי העולם.

www.greenpeace.org.au אתר גרינפיס האוסטרלי, מציג בעיות הקשורות לאקולוגיה ואיכות הסביבה באיזורים שונים באוסטרליה. נותן עדכונים וכל הנוגע ללווייתנים בתחומי האוקיינוסים הקרובים. כמו כן, נותן קישורים שונים: בינהם- קישור ל GWS העוסק בתחום החינוך.

www.elfi.com/gwf אתר ארגון הלווייתנים האפורים - האתר מציג את פעולות הארגון, את המכתבים שמקבל מהציבור, כמו כן, מאפשר הרחבת ידיעות לגביי הלווייתנים.

www.icb.org.ar אתר ארגנטינאי (בספרדית) המתאר את פעילות האגודה, תוך כדי שילוב תמונות והסברים לציבור הרחב.

www.magna.com - אתר שמאפשר הצצה אל עולם הנדידה של הלווייתנים האפורים, וזאת ע"י מפות תפוצה והסברים. כמו כן, נותן מידע על יונקים ימיים נוספים, חדשות, ביקורות ופעילויות אחרונות.

www.nationalgeographic.org - אתר נשיונל גאוגרפיק הבינלאומי. מציג תחומים שונים הקשורים לאדם והטבע- בתוך אתר זה התייחסות לבעלי חיים שונים, ביניהם לווייתנים.

www.paws.org - אתר העוסק בבעלי חיים. באתר ישנן תמונות, הצעות לאימוץ בע"ח ולהתנדבות להצלתם.

www.physics.helsinki.fi/whale ספרייה של תמונות לווייתנים, דולפינים וכרישים. האתר משקף את אמונתו, שעל ידי צפייה בבעלי חיים אלו יתאפשר שימורם.

www.stopwhalekill.org - אתר בעל קישורים רבים לאגודות וארגונים המעודדים שימור לווייתנים. האתר מלווה בתמונות ומאמרים.

www.whales.co.nz - אתר איכות סביבה ניו-זילנדי המציג את עולם הלווייתנים, כמו כן, מציע חבילות תיור לצפייה בלווייתנים בסמוך לחופיו.

www.zoomwhales.com אתר ללימוד על עולמם הקסום של הלווייתנים, מלווה בתמונות ומאמרים.